

Jūs esate įtariamas/įtariama dėl nusikalstamos veikos padarymo

Jūs esate sulaikytas/sulaikyta ir kaip įtariamasis/įtariamoji atvestas/atvesta į biurą tyrimo tarnybos, pavyzdžiui policijos. Arba jūs esate iškviestas/iškviesta apklausai. Kokios yra jūsų teisės, ir kas bus toliau po jūsų apklausos?

Šiame informaciniame leidinyje yra nurodytos jūsų teisės ir pareigos bei procedūros eiga. Todėl įdėmiai perskaitykite šį informacinį leidinį.

Turite klausimų?

Jei jūs turite dar klausimų, tuomet užduokite juos savo advokatui arba policijai ar kitai tyrimo tarnybai, su kuria jūs susidūrėte. Kada šiame informaciniame leidinyje yra pavartojamas terminas „policija“, gali būti turima omenyje ir kita tyrimo tarnyba.

Išsamesnę informaciją galite gauti tinklapyje www.juridischloket.nl arba telefonu 0900 – 8020 (0,25 € /min)

Jei jūs nepakankamai gerai kalbate ar suprantate olandiškai

Jūs nepakankamai gerai kalbate ar suprantate olandiškai? Jūs turite teisę pasinaudoti vertėjo paslaugomis. Tai jums nieko nekainuos. Jūs taip pat turite teisę gauti kai kurių dokumentų, tokių kaip sulaikymo orderio bei šaukimo į teismą, vertimą.

Jūs esate sulaikytas/sulaikyta policijos ir atvestas/atvesta į biurą

Jei jūs buvote sulaikytas/sulaikyta policijos kaip įtariamasis/įtariamoji dėl nusikalstamos veikos, ryšium su tuo jūs būsite apklaustas/apklausta. Tai reiškia, kad policija gali užduoti jums klausimus.

Jūsų teisės:

- Jūs turite teisę žinoti, dėl kokios nusikalstamos veikos jūs esate įtariamas/įtariama.
- Jūs neprivalote atsakinėti į klausimus, (tylėjimo teisė);
- Jūs turite teisę prieš (pirma) apklausą konfidencialiai pasikalbėti su advokatu.
- Jūs turite teisę į tai, kad **apklausos metu** dalyvautų advokatas ir atstovautų jums. Plačiau apie tai skaitykite žemiau.
- Jei jūs ko nors nesuprantate, pasakykite tai policijai. Taip pat praneškite policijai, jei sergate, norite pasitarti su gydytoju, ar jums nedelsiant yra reikalinga medicininė priežiūra ar vaistai.
- Jei prokuroras (prokuroro padėjėjas) nusprendė, kad jūs turite likti (policijos) biure, tuomet jūs galite prašyti, kad trečias asmuo (pvz. jūsų šeimos narys ar kas nors iš namiškių) būtų informuotas apie tai, kad jūs esate sulaikytas/sulaikyta. Kai kuriais atvejais prokuroras gali nuspręsti laikinai to neleisti. Jis praneš jums apie tai.
- Jūs neturite Nyderlandų pilietybės? Tuomet jūs galite prašyti, kad jūsų kilmės šalies ambasada ar konsulas būtų informuoti, kad jūs esate sulaikytas/sulaikyta.
- Jūs turite teisę susipažinti su bylos dokumentais, jei ji yra. Tačiau kai kuriais atvejais prokuroras gali nuspręsti, kad susipažinti su dokumentais jums negalima. Jis informuos jus apie tai.

Kiek laiko tu gali būti laikomas/laikoma policijos?

- Priklausomai nuo nusikalstamos veikos, kurios padarymu tu esi įtariama/įtariamas, jūs galite būti laikomas/laikoma (policijos) biure ilgiausiai 90 valandų (3 dienas ir 18 valandų).
- Jei reikės jus sulaikyti ilgesniam laikui, apie tai turės nuspręsti teisėjas.

- Paklauskite savo advokato, ką jūs turi daryti, jei nesutinkate su jūsų sulaikymu arba su tuo, kad būtumėte sulaikytas/sulaikyta ilgesniam laikotarpiui.

Teisė į advokato konsultaciją

Prieš apklausą policijoje jūs turite teisę pusę valandos konfidencialiai pasitarti su advokatu. Ši konsultacija gali būti papildomai pratęsta pusę valandos.

- Ar jūs esate įtariamas/įtariama įvykdęs/įvykdžiusi **labai sunkų** nusikaltimą, už kurį gali būti paskirta 12 metų ar ilgesnė laisvės atėmimo bausmė (pavyzdžiui, tyčinis arba netyčinis nužudymas) arba policijos nuomone jūsų psichinė būseną nėra stabili, tokiu atveju visada yra išskviečiamas advokatas. Jums tai nieko nekainuoja.
Jei jūs nepageidaujate pokalbio su advokatu, jūs turite advokatui tai paaiškinti.
- Ar jūs esate įtariamas/įtariama įvykdęs/įvykdžiusi **sunkų** nusikaltimą? Tai yra nusikaltimai, už kuriuos jūs galite būti įkalintas/įkalinta ir prieš teismo procesą (pavyzdžiui įsilaužimas). Tokiu atveju jūs galite pats/pati nuspręsti, ar jūs prieš apklausą norite pasitarti su advokatu. Policija tuomet pasirūpins, kad būtų pasamdytas advokatas. Jums tai nieko nekainuoja.
- Ar jūs esate įtariamas/įtariama įvykdęs/įvykdžiusi **apsunkį** nusikaltimą?
Tokiu atveju jūs galite pats/pati nuspręsti, ar jūs norite pasitarti su advokatu. Jūs turite pats/pati susisiekti su advokatu ir apmokėti advokato konsultacijos išlaidas.

Taip pat apklausos metu jūs turite teisę į tai, kad apklausoje dalyvautų ir jums atstovautų advokatas. Jei jūs esate įtariamas/įtariama dėl sunkaus nusikaltimo padarymo, tuomet jums advokatas nieko nekainuoja. Jei jūs esate įtariamas/įtariama dėl apysunkio nusikaltimo padarymo, tuomet jūs pats/pati turite apmokėti advokato išlaidas.

Jei jums neaišku, kokia situacija yra jums taikytina, tuomet paklauskite:

- ar jūsų atveju advokatas išskviečiamas automatiškai, ar jūs apie tai galite nuspręsti pats/pati;
- ar jūs pats/pati turite apmokėti pokalbio su advokatu išlaidas.

Jei jūs pats/pati žinote advokatą ir norėtumėte, kad jis jums atstovautų, praneškite apie tai policijai. Jei jūsų advokatas nėra įregistruotas Teisinės pagalbos tarybos registre, tuomet jūs pats/pati privalote apmokėti advokato išlaidas.

Jei policija, iškviesdama advokatą, perduoda jūsų duomenis Teisinės pagalbos tarybai, šie duomenys bus užregistruoti tarybos administracijoje.

- Jei iš pradžių jūs nurodėte, kad nenorite, jog apklausoje dalyvautų advokatas, jūs visada galite paprašyti advokato pagalbos vėliau.
- Jei jūs nurodėte, kad jūs norite pasinaudoti savo teise, kad jums atstovautų advokatas, tuomet policija negali pradėti apklausos,

- kol jūs nepasikonsultavote su advokatu, išskyrus tuos atvejus, jei tam yra neatidėliotina būtinybė, pvz., gyvybei gresiantis pavojus.
- Atsižvelkite į tai, kad gali šiek tiek užtrukti, kol advokatas atvyks. Iš principo advokatas privalo atvykti dviejų valandų laikotarpyje po policijos iškvietimo.

Policija iškvietė jus atvykti į policijos biurą apklausai

Jei policija jus iškvietė atvykti į policijos biurą apklausai, kadangi jūs esate įtariamas/įtariama nusikalstamos veikos padarymu, jūs galite prieš apklausą pats/pati susisiekti su advokatu. Advokatas gali jums suteikti informaciją ar duoti teisinius patarimus. Advokatas gali taip dalyvauti apklausoje. Jei jūs samdote advokatą, jūs turite šias išlaidas apmokėti pats/pati.
Jūs turite patvirtinti savo tapatybę, todėl pasiimkite su savimi galiojantį asmens dokumentą, (pvz., pasą ar vairuotojo pažymėjimą).

Ką jums gali reikšti advokato pagalba prieš apklausą?

Prieš jūsų apklausą advokatas gali padaryti jums tai, kas nurodyta žemiau:

- išaiškinti su jumis nusikalstamą veiką, kuria jūs esate įtariamas/įtariama;
- duoti jums teisinį patarimą;
- išaiškinti policijos apklausos eigą;
- išaiškinti, kokios yra jūsų teisės ir pareigos apklausos metu;
- susisiekti su jūsų šeima ar darbdaviu ir informuoti juos apie jūsų situaciją (jei jūs norite).

Jūsų pokalbio su advokatu policija nesiklauso. Viskas, ką jūs papasakosite advokatui, yra konfidencialu. Be jūsų sutikimo jis negali apie tai kalbėti su kitais asmenimis. Taip pat jis negali kalbėti ir su policija ar su prokuroru.

Ką jums gali reikšti advokato pagalba apklausos metu?

- Advokatas gali, prieš prasidedant apklausai ar jai pasibaigus, daryti pastabas ir užduoti klausimus tarnautojui, kuris veda apklausą.
- Jūs ar jūsų advokatas galite apklausos metu paprašyti nutraukti apklausą tam, kad galėtumėte tarpusavyje pasitarti. Jei jūs tai darysite per dažnai, tyrėjas gali atsakyti jums.
- Jei jūs nesuprantate klausimų ar pastabų, jei jums apklausos metu jums neteisėtai daromas spaudimas, ar jūs dėl sveikatos būklės negalite tęsti apklausos, advokatas gali informuoti apie tai asmenį, kuris veda apklausą.
- Pasibaigus apklausai, advokatas gali patikrinti apklausos ataskaitą (taip pat vadinamą apklausos protokolu) ir nurodyti, ar joje nėra padarytų klaidų.

Kokia yra tolimesnė eiga po apklausos?

Jūsų byla gali būti užbaigta skirtingais būdais:

Bylos nutraukimas

Jūsų byla gali būti (lygtinai) nutraukta. Tokiu atveju jūs nebusite persekiojamas/persekiojama. Tačiau sprendimas nutraukti bylą gali turėti sąlygas, kurių jūs privalėsite laikytis. Pavyzdžiui, tai gali būti draudimas kontaktuoti su nukentėjusiu asmeniu ir/arba pataisos inspekcijos priežiūra su ypatingomis sąlygomis. Jei jūs nesilaikysite šių sąlygų ar iš naujo įvykdysite nusikaltimą, tuomet jūs dar galite būti iššauktas į teismą ryšium su šia byla. Tokiu atveju jūs vis tiek turėsite stoti prieš teismą.

Baudžiamasis įsakymas

Jei prokuroro nuomone jūs esate kaltas, jis gali taikyti jums *baudžiamąjį įsakymą*. Baudžiamuoju įsakymu gali būti skiriama piniginė bauda arba viešųjų darbų bausmė. Baudžiamuoju įsakymu gali būti atimta teisė vairuoti (tuomet jums neleidžiama vairuoti transporto priemonių) ir/arba gali būti skirta baudžiamojo poveikio priemonė (pavyzdžiui, draudimas kontaktuoti arba privalomas kontaktas su pataisos inspekcija).

Jūs norite kad jūsų byla būtų iš karto užbaigta? Tokiu atveju jūs galite iš karto sumokėti piniginę baudą policijos biure. Tai galima padaryti tik tuo atveju, jei jūs prieš tai galėjote aptarti tai su savo advokatu. Jūs sumokėsite baudą iš karto? Tuo met jūsų byla bus galutinai užbaigta. Tai reiškia, kad jūs negalėsite apskūsti baudžiamojo įsakymo (pasipriešinimas baudžiamajam įsakymui). Ar prokuroras nusprendė baudžiamuoju įsakymu atimti jums teisę vairuoti ar skirti jums viešųjų darbų bausmę? Tuomet jus būsime ryšium su tuo apklaustas. Jūs galite pasitarti su savo advokatu prieš teismo posėdį. Jis taip pat gali dalyvauti posėdyje.

Ar jūs norite, kad jūsų advokatas dalyvautų teismo posėdyje? Tokiu atveju, jei tai yra reikalinga, teismo posėdis įvyks kitu laiku. Teismo pasėdyje taip pat gali būti naudojamas vaizdo ryšys.

Sandoris

Prokuroras taip pat gali jums pasiūlyti sandorį. Tai reiškia, kad jums bus pateiktos tam tikros sąlygos. Jei jūs jų laikysitės, jūs išvengsite tolimesnio baudžiamojo persekiojimo. Svarbiausios sąlygos yra: piniginės baudos sumokėjimas, žalos atlyginimas nukentėjusiam asmeniui arba konfiskuotų daiktų atsisakymas. Jei jūs nepatenkinate šio sandorio reikalavimų, ar to nepadarysite laiku, jums reikės stoti prieš teismą. Jūs taip pat galite iš karto patenkinti pasiūlyto sandorio reikalavimus. Pavyzdžiui, jei jūs neturite pastovios apsisojimo ar gyvenamosios vietos Nyderlanduose.

Teismas

Jūsų byla taip pat gali būti pateikta nagrinėjimui teisme. Tokiu atveju jūs gausite šaukimą į teismą. Jame bus nurodyta, kokios nusikalstamos veikos padarymu jūs esate įtariamas, o taip pat data, laikas ir vieta, kur jūsų byla bus nagrinėjama.

Teistumas?

Jūs sutinkate su baudžiamuoju įsakymu? Ar jūs priimate prokuroro pasiūlytą sandorį? Tokiu atveju, kaip ir teismo sprendimo atveju, apie tai bus padarytas įrašas teisingumo organų dokumentacijoje (teistumas). Tai gali reikšti, kad jūs negalėsite gauti pažymos dėl tinkamo elgesio (VOG), kuri jums gali būti reikalinga naujam darbui ar stažo vietai gauti. Advokatas gali jus informuoti apie tai. Paprašykite policijos atskiro lankstinuko, kuriame yra išaiškintos pasekmės. Išsamesnę informaciją žiūrėkite: www.justis.nl/producten/vog.

Tai yra Saugumo bei teisingumo ministerijos leidinys.
Pašto dėžutė 20301 | 2500 EH | Haga

2017 m. kovas | 101106

Autorių teisės į šį informacinio leidinio turinį neperduodamos kitiems asmenims.